

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат; Љиљана Кнежевић

Тема; Утицај вештине усменог излагања у настави енглеског језика на развој когнитивних стратегија студената

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
1. Датум и орган који је именовео комисију Наставно-научно веће Филозофског факултета, 25.06.2012   2. Састав комисије са знаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен: др Гордана Петричић, доцент за ужу научну област Енглески језик и лингвистика, ментор, 11.2008   др Предраг Новаков, редовни професор за ужу научну област Енглески језик и лингвистика 07.2009   др,Катарина Расулић доцент за ужу научну област Англистика, Филолошки факултет у Београду, 07. 2008
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме: Љиљана, Јоца, Кнежевић   2. Датум рођења, општина, република: 29.03.1972. Нови Сад, Србија   а. Датум одбране, место и назив магистарске тезе: 10.06.2002, Нови Сад, Филозофски факултет, „Настава енглеског језика као језика струке за студенте природних наука (Развијање способности читања)“   3. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Лингвистичке науке
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: <i>Утицај вештине усменог излагања у настави енглеског језика на развој когнитивних стратегија студената</i>

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Дисертација се бави развијањем вештине усменог излагања у савременој настави енглеског језика на универзитету подстицањем употребе разноврсних стратегија когнитивне и метакогнитивне природе. Пажња је усмерена на могућност преношења развијаних стратегија у оквиру задатка усменог излагања у настави енглеског језика на касније извршавање нових, сличних задатака ван ове наставе.

Стога је циљ истраживања двојачке природе: утврдити у којој мери наставни процес конципиран на подстицању употребе когнитивних стратегија доприноси бољем извођењу задатка усменог излагања у настави енглеског језика на нематичном факултету, као и испитати могућност преношења развијаних стратегија на обављање задатка усменог излагања касније, односно за потребе једног стручног предмета у даљем току студија.

Истраживање је спроведено у оквиру наставе енглеског језика за студенте Природно-математичког факултета у Новом Саду, обухватило је период од две академске године и подразумевало рад у две фазе. У првој фази, испитаници експерименталне групе забележили су боље резултате у излагањима на енглеском језику у односу на колеге из контролне групе и та предност је потврђена статистички значајном разликом на нивоу $p < 0,05$.

У другој фази истраживања где је испитиван утицај наставе енглеског језика на каснија излагања истих студената за потребе једног стручног предмета, резултати комбинованог метода квалитативне и квантитативне анализе говоре да се студенти експерименталне групе служе знатно већим и разноврснијим репертоаром когнитивних и метакогнитивних стратегија у односу на колеге из контролне групе и да велики део тих стратегија подразумева поступке увежбаване у претходној фази.

Квантитативни резултати у виду оцена излагања иду у прилог квалитативној анализи јер показују да је експериментална група постигла боље резултате.

Дисертација обухвата 6 поглавља-212 страна, садржи 30 табела, 5 слика и један графикон.

Уводни/први део се састоји из следећих делова: усмено излагање, усмено излагање за академске потребе, предмет истраживања и структуру дисертације.

Након првог дела следе поглавља која пружају теоријски оквир и прецизније дефинишу кључне појмове за спроведено истраживање. Овај део тезе обухвата 66 страница.

Друго поглавље садржи 29 страна и пружа увид у когнитивни приступ учењу страног језика са посебним акцентом на улогу когнитивних и метакогнитивних стратегија.

Треће поглавље садржи 28 страница и бави се описом академског дискурса, нарочито говорног дискурса, жанром усменог излагања у академском окружењу, као и усменим

излагањем у виду специфичне академске вештине у настави страног језика на факултету.

Четврти теоријско поглавље садржи 8 страница и бави се феноменом појаве трансфера учења у настави.

Након овог теоријског прегледа следи 5. по реду поглавље у којем је представљено спроведено експериментално истраживање, детаљно описана примењена методологија, представљени и анализирани добијени резултати. Овај део дисертације садржи 100 страница након чега следи 6. поглавље у виду закључка где су сумирани резултати истраживања, изведени закључци и указано на импликације везане за нашу наставну праксу.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Након уводног дела следе три поглавља која пружају теоријски оквир и прецизније дефинишу кључне појмове ове дисертације. Прво од њих пружа увид у когнитивни приступ учењу страног језика са посебним акцентом на појам “стратегије за учење језика”, тачније на две врсте ових поступака – когнитивне и метакогнитивне стратегије.

Наредно поглавље се бави вештином усменог излагања као специфичне академске вештине заступљене у настави страног језика на факултету, односно настави страног језика за академске потребе. Овај део такође пружа увид у опште одлике академског дискурса, бави се разликом између писаног и говорног дискурса као и жанровима које у оквиру њих најчешће срећемо.

Након тога следи поглавље које се бави феноменом појаве трансфера учења у настави уопште, потом у настави енглеског као страног језика, да би се коначно дао увид у досадашња истраживања везана за испитивања појаве трансфера учења академских вештина.

После ових теориских разматрања следи поглавље у којем је детаљно описано експериментално истраживање спроведено у две фазе. У првој фази испитивана је ефикасност посебно конципираног програма утемељеног на когнитивном приступу настави страног језика, тачније утицај оваквог програма на квалитет усмених излагања студената у настави енглеског језика.

Резултати су обрађивани квантитативно и указују на статистички значајну предност експерименталне групе у односу на контролну.

У другој фази испитивана је појава трансфера учења у задатку усменог излагања на релацији “настава енглеског језика- стручни предмет у оквиру основних студија” при чему је посебна пажња усмерена на употребу когнитивних стратегија.

Резултати су обрађивани комбинованим методом – квалитативним поступком кроз анализу транскрипата интервјуа и писаних докумената у форми бележака студената, као и квантитативним путем на основу оцена које је предметни наставник дао за одржана излагања.

Анализа квалитативних резултата говори да студенти експерименталне групе располажу знатно већим репертоаром когнитивних, а посебно метакогнитивних стратегија, док квантитативни резултати упућују на предност поменуте групе у односу на контролну, чиме се резултати двеју анализа поклапају и међусобно допуњују.

VI Списак научних и стручних радова који су објављени или прихваћени за објављивање на основу резултата истраживања у оквиру рада на докторској дисертацији
Кнежевић, Љ. (2011) Вештина усменог излагања у настави језика струке – најчешће потешкоће студената, *Језик струке: изазови и перспективе Зборник радова*, Друштво за стране језике и књижевности Србије, Београд, стр. 241-245

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Резултати истраживања говоре да се примена посебно конципираног програма за развијање вештине усменог излагања заснованог на когнитивном приступу учењу енглеског као страног језика показала ефикасном будући да је експериментална група постигла статистички значајно боље резултате у односу на контролну.

Резултати добијени у наредној фази истраживања указују на то да студенти из експерименталне групе и касније постижу боље резултате у усменим излагањима која спремају у даљем току студија, као и да се ови студенти служе далеко већим и разноврснијим бројем когнитивних и метакогнитивних стратегија током припреме као и за време самог излагања. Будући да је највећи број уочених стратегија идентичан поступцима увежбаваним у настави енглеског језика, може се закључити да је дошло до појаве трансфера учења, тј. да увежбавани програм у оквиру наставе енглеског језика позитивно утиче и на касније задатке усменог излагања студената.

Овакви резултати дају конкретне смернице за приступ развијању поменуте вештине у нашој наставној пракси, како у оквиру наставе страног језика, тако и матерњег.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА	
Као што се из приказа њеног садржаја може закључити, докторска дисертација мр Љиљане Кнежевић је комплексно, озбиљно и студиозно истражен и написан научни рад. Рад је писан јасним језиком и идеје су приказане логичним редоследом.	
IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:	
НАПОМЕНА:	
1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме	ДА
2. Да ли дисертација садржи све битне елементе	Дисертација садржи све битне елементе научног рада на одабрану тему: значајан теоријски увод, детаљан и логичан опис методологије истраживања, приказ и анализу података, дискусију и сумирање резултата. На крају дисертације се налази обимна и добро квалификована библиографија
3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци	Резултати истраживања упућују на то да се вештина усменог излагања може знатно поспешити приступом који подстиче развој когнитивних стратегија као и да такав начин рада утиче не само на непосредно извршавање задатка излагања у настави страног језика већ и на касније ситуације у којима ова вештина долази до изражаја На темељу свега изложеног сматрамо да је докторска дисертација мр Љиљане Кнежевић <i>Утицај вештине усменог излагања у настави енглеског језика на развој когнитивних стратегија студената</i> оригиналан допринос примењеној и когнитивној лингвистици у нас.
4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања	Дисертација нема суштинских недостатака. Мањи недостаци ће кандидату бити предочени на одбрани.
X ПРЕДЛОГ:	
На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:	
- да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана	

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

др Гордана Петричић, доцент за ужу научну област Енглески језик и лингвистика,
ментор, 11.2008

Др Предраг Новаков, редовни професор за ужу научну област Енглески језик и
лингвистика 07.2009

др,Катарина Расулић доцент за ужу научну област Англистика, Филолошки факултет у
Београду, 07. 2008

у Новом Саду

7.11.2012

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са
мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење, односно
разлоге због којих не жели да потпише извештај